

**ARCHEO
LOGISCH
MUSEUM
HAARLEM**

**Projectplan herinrichting
Archeologisch Museum Haarlem**
Versie 2 december 2022

Inleiding

Wie door het centrum van Haarlem loopt, ziet dat de stad vol historie zit. In de bodem zijn resten te vinden en gevonden, die getuigen van een lange stadsgeschiedenis. De vondsten vertellen over een bewogen verleden vol onrust, oorlog, bloei, ambachten, nijverheid, kunst, wetenschap en heldendaden. Maar geven vooral inzicht in het alledaagse leven van vroeger.

Het Archeologisch Museum Haarlem is een museum over stadsarcheologie, met de nadruk op de geschiedenis van Haarlem en het vak archeologie, gelegen in de kelders van de Vleeshal aan de Grote Markt in Haarlem. Het museum is een (gratis) plek voor en (inter)nationale bezoekers van Haarlem, bewoners van Haarlem en omgeving en het onderwijs. Schoolkinderen en familiebezoek spelen hierbij een belangrijke rol.

De huidige inrichting van het Archeologisch Museum Haarlem bestaat sinds 1991 heeft zijn beperkingen, de vitrines, de verlichting en andere middelen zijn verouderd en algehele uitstraling is gedateerd. Ook is het beschikbare expositie oppervlak beperkt. Met dit projectplan verkennen we de mogelijkheden en ambitie voor een nieuwe herinrichting en basispresentatie van het museum. De verhalen, vindplaatsen en voorwerpen moeten een inspirerende plek krijgen die context biedt en de beleving versterkt, voor Haarlemmers en bezoekers van Haarlem, voor jong en oud.

Er wordt in Haarlem nog steeds gravend archeologisch onderzoek gedaan. Niet meer door de archeologen van de gemeente maar door archeologische bedrijven. Archeologie Haarlem houdt wel toezicht op het onderzoek en keurt de rapporten goed. Uitwerking en publicatie van (oud) onderzoek wordt nog wel zelf uitgevoerd.

Er werken van oudsher veel vrijwilligers bij het museum, in de functie van publieksbegeleiders en educatiemedewerkers. Bij de ontwikkeling van het plan wordt hun input gehoord, alsook die van de amateurarcheologen van Haarlem, die in het verleden ook betrokken zijn geweest bij de oprichting van het museum.

Archeologisch Museum Haarlem huidige situatie

Het Archeologisch Museum Haarlem bestaat dankzij het gemeentelijk archeologiebeleid en als gevolg van de wettelijke voorwaarden die aan een gemeentelijk archeologisch depot gesteld worden. Het museum is sinds 1991 gevestigd in de kelders van de 17^e-eeuwse Vleeshal en de 'etalage' van het archeologisch depot, een middel van de gemeente om het archeologisch erfgoed te ontsluiten voor het brede publiek. Omdat het Archeologisch Museum Haarlem onderdeel is van het gemeentelijk archeologisch depot, beheert het museum geen eigen collectie en heeft het alleen de museale publiekstaak. De publiekstaak van het museum bestaat uit het informeren en inspireren over het leven dat generaties vóór ons hebben geleefd en het laten zien en verklaren van de veelsoortige sporen die zij hebben achtergelaten.

Het entreegebied

Het Archeologische Museum Haarlem ligt aan de Grote Markt, de ingang van het museum is niet goed zichtbaar vanaf de markt. Via een steile trap kom je beneden bij een kleine ruimte, met aan de rechterzijde de keuken en een tafel met folders. De tweede deur brengt bezoekers meteen in het museum met aan de rechterzijde een grote balie.

Permanente tentoonstelling

De huidige vaste tentoonstelling geeft een beeld van de bewoningsgeschiedenis van Haarlem en het leven van de Haarlemmers. Onder de titel '6000 jaar Haarlem' vindt de bezoeker in het museum de permanente tentoonstelling. In vitrines 1, 2, 3 en 4 laten we aan de hand van bodemvondsten, tekeningen, foto's en plattegronden van opgravingen zien hoe in 6.000 jaar de omgeving en de uiteindelijke stad is geworden tot wat zij nu is. Het vondstmateriaal is zeer divers. Zo zijn er aardewerken potten, pannen, borden en schotels, glaswerk, tin, steengoed en vondsten van leer, been, hout en metaal. Naast een chronologisch overzicht (van de steentijd tot de en met de 20^e eeuw) geeft het onder andere ook een indruk van de belangrijkste pijlers van de Haarlemse economie. Bierbrouwen, scheepsbouw, linnen- en lakenindustrie, Haarlemmer olie en aardewerkfabricage (faience en majolica) passeren de revue.

Tijdelijke tentoonstelling

Er is elk half jaar een nieuwe, tijdelijke tentoonstelling te zien. Deze kan gaan over een speciale vondstgroep, bijvoorbeeld speelgoed, schoenen of glaswerk, maar ook over een bijzondere opgraving of een bepaald thema. Een enkele keer wordt gekozen voor een onderwerp dat niet Haarlems is, bijvoorbeeld de archeologie van een andere stad. De wisseltentoonstellingen worden ingericht naar aanleiding van (recent) onderzoek of thema's die aansluiten op de actualiteit. De archeologie leent zich uitstekend voor een museale presentatie van zijn methoden en technieken voor een breed publiek. Maar het geeft ook de gelegenheid het verhaal/de biografie van een plek in Haarlem te vertellen. Hiermee geven deze tentoonstellingen een element van actualiteit aan het museum en het publiek is daardoor nauwer betrokken bij de resultaten van (recent) archeologisch onderzoek en het verhaal van hun stad. Het belang van archeologisch erfgoed en het onderzoek ernaar wordt op deze wijze nader onderstreept. Er is een scherm waarop de bezoekers kunnen kiezen uit verschillende korte films die de permanente en de tijdelijke tentoonstellingen ondersteunen met meer achtergrondinformatie en verhalen.

De opgravingsreconstructie

Bij archeologisch onderzoek denken de meeste mensen aan het graven in de grond. Natuurlijk gaat daar nog een uitgebreid onderzoek aan vooraf (bureauonderzoek en booronderzoek). Tot de vaste opstelling in de huidige tentoonstelling hoort ook een opgravingsreconstructie, voorzien van een ombouw met uitleg in woord en beeld. In een soort panorama is een aantal archeologische fenomenen levensecht weergegeven: muurresten en waterputten, vloerniveau 's, een beerput, een graf en een bodemprofiel dat loopt van prehistorisch loopoppervlak tot de moderne bouwvoor. Deze 'opgraving' is voor educatieve medewerkers toegankelijk, zodat zij ter plaatse uitleg kunnen geven op vragen als; hoe werkt een archeoloog, welk gereedschap wordt gebruikt en wat kun je in

een historische stad als Haarlem zoal vinden in de bodem? Dit komt allemaal aan bod in de reconstructie. Om het aantrekkelijker te maken zijn er 'bewegende delen' ingebouwd: een stuk 'vuil' aardewerk kan uit een beerput gehaald worden, een kloostermop ligt los, de schedel van een skelet kan gelicht worden en een plak zand kan met de schop afgeschaafd worden.

Wat moet er gebeuren aan de huisvesting?

De huidige presentatie van het Archeologisch Museum Haarlem is zoals gezegd aan herziening toe. De opstelling van vitrines en overige middelen stammen uit 1991 en zijn sindsdien niet of nauwelijks veranderd. Naast de inhoudelijke en praktische noodzaak om te veranderen en vernieuwen, zijn er facilitaire problemen waaronder de vochtige conditie van de ruimte. Met de herinrichting en verbeteringen streven we ernaar om integraal veranderingen en verbeteringen aan te brengen. Hieronder verstaan we het aanpakken van het entreegebied, het verkleinen en verplaatsen van de balie en de museumwinkel.

Daarnaast wordt de vochtproblematiek aangepakt: dit betreft vocht in de muren (en het opnieuw stuken van de muren hierna) en het drainage systeem onder de vloer. Deze werkzaamheden worden vooraf aan de inrichting van de nieuwe presentatie van het museum uitgevoerd.

Profiel en positionering Archeologisch Museum Haarlem

Culturele en maatschappelijke waarde

Archeologisch erfgoed gaat niet alleen over mooie bodemvondsten maar ook over identiteit en sociale cohesie. Het is zit in mensen, tradities, rituelen en verhalen, raakt mensen. Niet alleen de historische plek zelf, het voorwerp en de traditie zijn belangrijk, maar ook de verschillende betekenissen en het gebruik ervan. Archeologisch erfgoed kan mensen met verschillende achtergronden, leefstijlen en leeftijden aanspreken.

Het spreekt tot de verbeelding, verwondert en inspireert. Archeologisch erfgoed heeft een verbindende kracht die niet alleen over het verleden gaat, maar juist ook over het heden, het slaat een brug tussen gisteren, vandaag en morgen. In Haarlem en omgeving bemerken we een toenemende belangstelling voor de tastbare geschiedenis en verhalen over de historie van straat, wijk en woonplaats. De samenwerking met vrijwilligers is cruciaal, ook de inhoudelijke samenwerking met diverse (voornamelijk lokale) culturele instellingen is van groot belang.

Educatieve waarde

Het educatieve beleid van het Archeologisch Museum Haarlem is er op gericht om bestaande bezoekersgroepen goed te informeren, te inspireren en nieuwe groepen te interesseren. De verhalen en de historie van de vondsten zijn leidend voor een bijzonder programma voor jong en oud, en geven een goed beeld van de geschiedenis van Haarlem. Archeologisch erfgoed maakt nieuwsgierig, zelf verhalen mogen beleven en in het leven van iemand anders stappen laten je nadenken over je eigen keuzes en je eigen leven.

Belevingswaarde

Storytelling speelt een belangrijke rol, met verhalen kunnen de vondsten en geschiedenis tot leven worden gebracht. De nieuwe presentatie biedt een rijke beleving voor een breed publiek, want o.a. op deze plek kunnen vondsten en verhalen van Haarlem bij uitstek gezien en beleefd worden. Ook de liefhebbers, die niet specifiek op archeologisch erfgoed afkomen, worden aangetrokken omdat zij op zoek zijn naar een unieke beleving.

Economische waarde

Het museum levert een grote bijdrage aan de beleving van Haarlem als erfgoedstad en zet de stad op de kaart als erfgoed- en archeologiehotspot. Met een vernieuwde presentie als totaalbeleving is een bezoek aan het centrum van Haarlem nog

interessanter en draagt het bij aan het toeristische klimaat.

Ambitie

Het vernieuwde museum wordt een totaalervaring van archeologie en de geschiedenis van Haarlem, onder de grond. De beleving van de geschiedenis staat centraal, bezoekers kunnen per onderwerp inzoomen voor verdieping. Digitale middelen worden ingezet om verhalen nog beter te kunnen vertellen. Storytelling en context kunnen de interpretatie van het archeologisch onderzoek en de vondsten versterken en onderlinge presentaties verbinden. Door een inhoudelijke verbetering van de inrichting, wordt de verbeelding gestimuleerd en hebben bezoekers en medewerkers tot op de lange termijn plezier van het Archeologisch Museum Haarlem.

Missie Archeologisch Museum Haarlem

Het archeologisch Museum Haarlem heeft een publieke taak en wil archeologisch erfgoed, en dat van Haarlem in het bijzonder, beleefbaar maken voor een breed publiek door informatie, inspiratie, educatie en waar mogelijk participatie. Het museum is gratis toegankelijk. Het museum wil met de verhalen van het archeologisch erfgoed de collectieve en individuele horizon van de bezoeker verbreden. Het wil de bezoeker laten zien dat er andere, verschillende zienswijzen op het verleden bestaan, en daarmee ook op het heden, die betekenisvol kunnen zijn. Het museum wil de bezoeker de geschiedenis onder meer laten beleven door deze te laten ervaren en interpreteren, door het persoonlijker te maken. Om de publiek ambities te realiseren zoekt en onderhoudt het museum samenwerking op verschillende terreinen, zowel lokaal als regionaal en landelijk.

Entree Archeologisch Museum Haarlem

Archeologisch Museum Haarlem

Nadenken over een nieuwe inrichting en presentatie AMH voor de toekomst

Startpunt voor het projectplan ten behoeve van de herinrichting is een brainstorm met betrokkenen, om input en inzichten, verhalen, ervaringen op te kunnen halen.

Dinsdag 26 juli 2022 is in een kleine setting gebrainstormd over het Archeologisch Museum Haarlem. Aanwezig waren: Anja van Zalinge, Marjolein van de Dries, Ceciel Nyst, Mieke Bergkamp en Angeli Poulssen.

Wat?

Midden op de Grote Markt van Haarlem in de kelders van de Vleeshal staat het Archeologisch Museum Haarlem. De ingang is in de linkerhoek van het gebouw te vinden, daar leidt de deur met de trap naar de kelder waar de huidige presentatie te zien is, de rode draad zijn archeologische vondsten aan de hand waarvan een verhaal wordt verteld.

De vondsten die in het museum te zien zijn helpen ons een plek te dateren, het verhaal van een plek te reconstrueren en geeft de bezoeker meer informatie over de (bewonings)geschiedenis en stadsarcheologie van Haarlem. Het is belangrijk om de geschiedenis beeldender maken.

Lab/in beerput afdalen

Archeologisch museum Haarlem

Plek trekt jou de historie in

Tastbare beleving

Verhalen rondom de vondsten

Voor wie?

Het centrum van Haarlem trekt jaarlijks veel bezoekers, het Archeologisch Museum Haarlem trekt gemiddeld 20.000 bezoekers per jaar met een openingstijd van 20 uur per week. Daarvan is ongeveer 60% toerist, de overige 40% bestaat uit kinderen, gezinnen, ouderen (museumliefhebbers) en schoolklassen.

Wat willen we?

We willen een museum zijn voor de Haarlemmers en bewoners uit de omgeving, dagjesmensen en nieuwe erfgoeddragers (jeugd/kinderen). De doelgroep 18-40 jaar komt nauwelijks. We willen gratis toegankelijk blijven voor iedereen en goed toegankelijk zijn; de locatie van het museum bevindt zich onder de grond in het midden van het centrum van Haarlem op de Grote Markt. Het museum ligt centraal en de aard van het gebouw past bij archeologie; onder de grond en ademt historie.

Een grote groep vrijwilligers voelt zich nauw betrokken bij het museum.

De nieuwe inrichting moet rekening houden met de belangen van alle gebruikers van en functies binnen het Archeologisch Museum Haarlem.

De educatieve functie die het museum vervult is van groot belang. Het gaat over leren, nieuwsgierigheid en herkenning. Bezoekers maken kennis met de verhalen van de stad Haarlem en het verhaal van het vak archeologie, hier wordt het onzichtbare zichtbaar gemaakt en de verbeelding gestimuleerd. Bewoners mogen trots zijn op de Haarlemse geschiedenis, we bieden herkenning, emotie en laten geschiedenis dichtbij komen. Niet alleen voorwerpen tonen maar juist ook context bieden, dat helpt om het (bewonings)verhaal van een plek te reconstrueren en het is een middel om een verhaal te kunnen vertellen.

Met de presentatie willen we dat vragen worden beantwoord over de bewoningsgeschiedenis van onze stad en leefomgeving: wie woonden er eerder, hoe leefden zij en waarom en hoe wonen wij hier nu? (en hoe/wat geven wij door aan de mensen die na ons komen?)

Hoe?

- De presentatie is niet oubollig
- We willen verschillende soorten onderzoek belichten
- Een archeologisch lab wordt toegevoegd om kennis te kunnen maken met het vak van de archeoloog.
- Een beleefhoek, zoals in een beerput staan, draagt bij een unieke ervaring die heel dichtbij komt.
- We willen nieuwsgierigheid opwekken.
- De verbinding maken met de mensen die voor ons hebben geleefd.
- Een frisse en dynamische presentatie.
- Met veel film en animatie om de verbeelding te prikkelen
- We maken verbinding met andere (archeologische) plekken in de stad.
- We voegen educatieve opdrachten toe aan de presentatie (iets krijgen/sparen)
- We organiseren crossovers, binnen het randprogramma verbinden we met andere disciplines.
- We doen iets met de archeologische collectie, dat nog niet eerder is gedaan.

Dit willen we doen door;

- Verhalen te delen, leren en beleven.
- De beleving van de plek te versterken.
- Het verhaal van het vak archeologie te ontsluiten.
- De geschiedenis uit te lichten.
- Het verhaal achter de vondsten te delen/het menselijk maken van de verhalen (herkenning).
- Ruimte te bieden voor vaste opstelling en tijdelijke tentoonstellingen (2x per jaar).
- Het maken van een lab.
- Het ontwikkelen en aanbieden van randprogramma en opdrachten.

Speerpunten nieuwe inrichting

Bezoekers ervaren straks een tijdreis door de Haarlemse geschiedenis, door middel van de vaste opstelling en tijdelijke tentoonstelling. De uitdaging ligt in de verbinding van de tijdelijke tentoonstelling met de vaste opstelling, omdat deze niet altijd chronologisch samenvallen en aansluiten. Het entreegebied krijgt een andere indeling, passend bij het concept en de reis die de bezoekers maken door het museum.

De ervaring van letterlijk onder de grond zijn zou met een nieuwe presentatie kunnen worden versterkt, hierdoor wordt de beleving en het bewustzijn van de geschiedenis vergroot. De nissen en het plafond kunnen worden benut voor projecties, om te laten zien hoe objecten zijn gebruikt. Mooi vormgegeven beelden die een idee geven van Haarlem. Maar ook bijvoorbeeld een kaart van Haarlem, om te laten zien waar vondsten vandaan komen.

De tijdelijke tentoonstelling krijgt een vaste plek, omdat deze tentoonstelling veel herhaalbezoek genereert willen we deze tijdelijke tentoonstelling een duidelijke en zichtbare plek geven aan het begin van de ruimte (suggestie vooraan rechts na binnenkomst). De tijdelijke tentoonstelling is bijvoorbeeld een installatie met vitrines, die flexibel kan worden ingevuld. Met de tijdelijke tentoonstelling wordt ingezoomd op thema's zoals wonen in de stad, ruimtegebrek, afval en stedelijke problemen.

Door middel van een spel van donker en licht, digitale middelen, speuren en goede storytelling ontdekken jong en oud in de vaste tentoonstelling over de geschiedenis van Haarlem en het vak van de archeoloog. Juist digitale beelden die verschijnen en weer verdwijnen, kunnen bezoekers meenemen in verhalen, een combinatie van analoge en digitale maken het geheel betaalbaar.

De museale ruimte leent zich goed voor uitsparingen in de muren voor kleine vitrines met vondsten en projecties. Deze uitstraling draagt bij aan een totaalervaring van de presentatie en het werkelijke gevoel van onder de grond zijn. Een mysterieuze plek met schatten en vondsten, waar je graag meer over te weten wil komen.

Achterin willen we een vernieuwende educatieve (ontmoetings)ruimte voor stadsarcheologie realiseren; het stadslab. Dit lab heeft een belangrijke educatieve functie omdat kinderen en schoolklassen hier leren en zelf echt onderzoek kunnen doen, na het opgraven stopt het namelijk niet. Met een opgravingshoek, theater, beerput en onderzoekslab (o.a. thema beerput) op een plek. Kinderen kunnen hier echt onderzoek doen over bijvoorbeeld voeding met monsters, pitjes, pollen en zaden. Maar ook glas, aardewerk en ontlasting spelen een rol. De beerput in stedelijke context vormt een brug naar het afvalmanagement van nu. Er is bij ons geen museum bekend dat een lab met soortgelijke opzet heeft, we streven hiermee naar een vernieuwende aanpak binnen de publieksarcheologie zodat jong en oud als onderzoeker echt zelf in aanraking komen met het leven van vroeger en stadsarcheologie.

Achter de achterste muur linksachter bevindt zich een ruimte, de muur kan eventueel weg worden gehaald zodat de extra ruimte kan worden benut. De vloer van deze ruimte is wel verhoogd. De educatieve zone dient tevens als ontmoetingsplek, gericht op vragen

als; wat zijn jouw vondsten? Wat is voor jou belangrijk om te bewaren voor de toekomst en aan wie zou je het willen laten zien? (community archeologie, opzetten sociaal-maatschappelijke projecten)

Planning traject conceptontwikkeling;

Vanaf april 2022: opstartfase, gesprekken en verdieping

Zomer 2022: brainstorm

Augustus - oktober 2022: uitwerken concept, inhoud, briefing ontwerp bureaus, pve, begroting en opdrachtbrief

Begin november 2022: benaderen drie ontwerp bureaus

Maandag 12 december kennismaking

November/december: uitwerken stadslab en onderzoek fondsenwerving.

Dinsdag 10 januari 2023: pitches

Half januari keuze ontwerp bureau en opdracht

Najaar 2023 oplevering vaste presentatie, flexibele ruimte voor tijdelijke presentaties, en educatief stadslab.

Uitgebreide planning in Excel

Inspiratiebeelden

Uitgangspunten/onderdelen nieuwe vaste presentatie

In de nieuwe vaste presentatie komen de volgende onderwerpen aan bod;

- Een chronologische presentatie over de bewoningsgeschiedenis van Haarlem, aan de hand van vondsten en andere middelen, verhalen van de stad Haarlem. (inhoud verderop in document).
- De beerput (veel beerputten in Haarlem) en uitleg hierover.
- Cornelis: een reconstructie (mensfiguur) van een middeleeuwse Haarlemmer uit 1450. Onderwerp; middeleeuwse stad, 1450, gasthuizen, kloosters met tuin, werk zoeken/uitvoeren. De stad is continu in beweging en in ontwikkeling, dat is iets wat blijft. Het is dynamisch, en het is belangrijk om een inkijk te geven in stad aan de hand van Cornelis. De pop en het skelet mogen bijvoorbeeld ook in een lade worden getoond, het is belangrijk dat ze allebei een goede plek krijgen

binnen de nieuwe opstelling. Dat kan ook in de educatieve ruimte met labfunctie, zodat vragen worden beantwoord als; wat kan je te weten komen over skeletmateriaal en welke (nieuwe) technieken bestaan er? Zo is het mogelijk om een onderzoeksmethode te ontwikkelen om daar iets over te vertellen.

Uitleg over archeologisch onderzoek: vooronderzoek, opgraven en uitwerken en (interactief), hoe doen archeologen dat en waarom?

In het lab willen we onderzoekstechnieken met educatie verbinden. Zodat kinderen zelf met bijvoorbeeld een microscoop iets kunnen bekijken en het daarna mogen onderzoeken met een onderzoekskaart.

In de nieuwe vaste presentatie is het belangrijk deze onderdelen met elkaar te vervlechten. Het is belangrijk dat de nieuwe vaste presentatie meer context geeft van de stad Haarlem. Onder de grond ontdekken de bezoekers de geschiedenis van Haarlem. Het gevoel dat je onder de grond bent, versterkt de ervaring van de vondsten. Aanvullende illustraties en animaties/filmpjes (analoog en digitaal) bieden context.

Inhoud vaste opstelling; hoe willen we de presentatie maken?

In tijd, worden bezoekers meegenomen van oud naar nieuw. Met een vaste lijn en chronologie. Het ontstaan van de stad Haarlem, van het prehistorische leven in de bossen en moerassen op de strandwallen, naar de stadsvorming en het leven in de Middeleeuwen en de nieuwe - en later industriële tijd.

Het is een idee om de tijdsindelingen en thema's uit het boek 6000 jaar Haarlem aan te houden, omdat die een kort maar volledig overzicht geven van de belangrijkste periodes en onderwerpen uit de geschiedenis van Haarlem. Het kan gecomprimeerd en hoeft niet exact in die zes onderdelen, maar het is chronologisch de juiste volgorde en het maakt qua thema's ook zichtbaar wat kenmerkend was voor het leven op dat moment en die tijd.

Het vernieuwde entreegebied zou kunnen worden ingezet voor een introducerende animatie over het ontstaan van de stad (6000 jaar Haarlem) zodat bezoekers meteen context ervaren. (goed voorbeeld de Bastei) De balie zou kunnen worden gerealiseerd aan de voorkant van de huidige keuken en hoeft niet meer zo groot te zijn, de volgende stap is de animatie.

-> de indeling van de huidige ruimte kan beter wordt benut, een andere inrichting kan het totale museumconcept versterken.

Bezoekers dalen straks letterlijk af, ze zijn onder de grond en komen via de animatie in de late nieuwe steentijd (vanaf 4000 v. Chr.) naar het Middeleeuws Haarlem. Na deze presentatie komen bezoekers pas bij de vondsten en (illustratieve) verhalen die worden tentoongesteld.

Inhoudelijk naslagwerk voor het inhoudelijke verhaal is het boek **6000 jaar Haarlem**. De thema's zouden ongeveer hetzelfde kunnen zijn als in het boek, daarin zijn de belangrijkste typerende verhalen over Haarlem te vinden. Over het normale leven toen zoals Cornelis, schoenen, de stadsmuren, de graven, skeletten etc.

Daarbij willen wij ook meer verbinding maken met de plekken de stad waar de vondsten en verhalen vandaan komen: op een manier visueel maken waar vondsten zijn gedaan, welke wijken of straten dit betreft. Meer de verbinding met de stad Haarlem zoeken.

6000 jaar Haarlem: de vaste presentatie kenmerkt zich door deze onderdelen:

Prehistorie

Dit onderdeel gaat over de nieuwe steentijd, bronstijd en ijzertijd. Deze onderwerpen komen in de huidige tentoonstelling ook al voor. Het startpunt is een beschrijving over het landschap, waarom mensen waar wel en niet konden wonen, over het jagen/verzamelen/hutten bouwen en daarna over hun boerderijen en aardewerk en hoe

ze dat maakten. Hun bijlen en speerpunten etc. Beeldender, levendiger dan in de huidige tentoonstelling het geval is.

Vragen belichten als; hoe werd het aardewerk gemaakt, wat deden mensen ermee? Dat willen we graag zichtbaar maken. Het kustgebied van Nederland was toen vrij dichtbevolkt met de eerste boeren.

Uit de periode daarna, de IJzertijd hebben wij een aantal vondsten in de collectie.

Wellicht dat bruiklenen bij andere musea hier nog aanvulling op kunnen bieden.

Vroege stadvorming

Rond 1000 n Chr./vroege middeleeuwen, begon de vroege stadvorming. Hoe ging het in andere steden in de omgeving van Haarlem? De graaf bewoog zich rondom deze steden, zorgde voor handel, met eigen ambachten en tradities.

De middeleeuwse stad, de huidige vondsten die zichtbaar zijn, topvondsten van de collectie.

Leer; schoenen, zwaardschede, messenhouders.

Aardewerk; vlooienvanger.

Het leven in de Middeleeuwse stad, met vragen als; wat hadden de mensen aan, wat deden ze? Afbeeldingen tonen, met vondsten.

Hoe laten zien? Bijvoorbeeld met personages? (afweging; personages inzetten voor educatief programma of vaste presentatie)

Educatief; hoe zou jij het ervaren als je die schoen zou dragen?

Optie een huis in de middeleeuwen zichtbaar maken, hoe woonden mensen in Haarlem?

Cornelis kan hier een plek krijgen of in het educatieve lab.

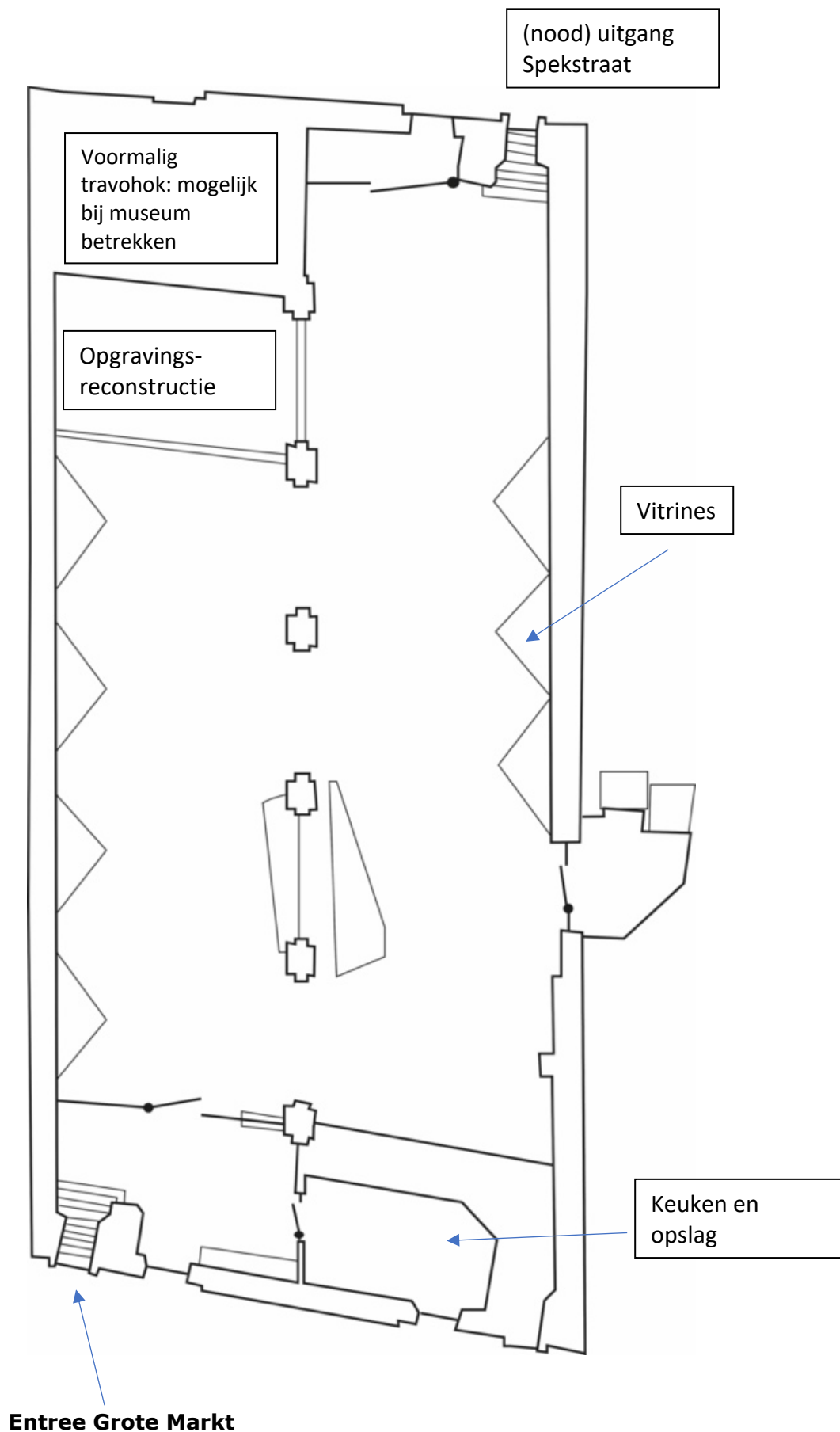
Daarna volgt de nieuwe tijd (1500-1850) en de moderne tijd (1850 en verder), met verhalen over typisch Haarlemse dingen als Enschede en Haarlemmer olie etc.

Doelgroepen

Voor wie doen we het en wat vinden bezoekers het leukst?

Op basis van resecties en reactie uit het gastenboek krijgen we een indruk van de ervaringen van de bezoekers. Daarnaast is in 2018 een publieksonderzoek uitgevoerd (stageopdracht Saxxion Hogeschool) en laten wij in december 2022 nog een klein onderzoek (stage opdracht Universiteit Leiden) uitvoeren.

Op basis van deze gedane onderzoeken en ervaringen weten bijvoorbeeld dat bezoekers de herkenning van voorwerpen waarderen: zo vinden ze het leuk dat mensen bv. ook op leren schoenen liepen, kookten op pannen en kammen net als nu gebruikten. Er ontstaat herkenning, verbazing; dat de vondsten en spullen zo lang bewaard zijn gebleven.

Schematische plattegrond van het museum